

מז:

עין משפט
גר מצוה

א מ' פ'ו מ'ל' א'נ'ו
ה'ט'מ'ל' ה'ל' ב' (ה')
א מ' פ'ה מ'ל'
ד'ע'ת ה'ל' ב' ט'ש'פ'
א'ח' כ'ר ב' כ'ע' יב'
ע'ב ב' מ' פ'ח מ'ל'
ע'ג'ד'ת כ'נ'ס'ת ה'ל'
ה' כ'מ'ג' ל'א'ח'ן מ'ה ט'ש'פ'
י'ד' ס'י ק'מ'ג' כ'ע'ף א'
ע'ג' ד' ה' ד' ז' ח' מ'ל' ש'
ה'ל'ל' ד' כ'מ'ג' ש'
ט'ש'פ'ע' י'ד' ס'י ק'מ'ה כ'נ'ג'
ע'ג' ט' י' מ'י' ש' ט'ש'פ'
כ' ס'פ' ד'
ע'ה כ' מ'י' ש' ה'ל' ה'
ט'ש'פ'ע' ש' ס'פ' ה'
ע'ו ל' מ'י' ש' ס'פ' ד'
ט'ש'פ'ע' ש' ס'פ' ד'

הגהות מהר"י

לנרא
[א] תוס' ד"ה והוא שפיר
[ב] ג"כ ע"י נחשונים
[ג] ימ"א פ"י קיד פירוש על
דברי תוס' האלו:

מוסף רש"י

[illegible]

רבינו חנניאל

[illegible]

כל הצלמים פרק שלישי עבודה זרה

אֲנִינִי וְעֵצִי וְעַדִּי מִמֶּמְסָאִין בִּשְׂרִי. וְאִפִּי לִמֵּי (וְסִיל מֵאָה) אֵין עוֹדִין לְשִׁרְיָם הַזֶּה כְּגוֹן שֶׁהֵימָּה עֲבֹדָה כּוֹכְבִּים שֶׁל יִשְׂרָאֵל אִו שֶׁעֲבֹד כּוֹכְבִּים וְהַשְׁתַּחֲוָה לֵה יִשְׂרָאֵל וְיִזְרֹעֵשׁלֵמִי מוֹקִי כְּגוֹן שֶׁהַשְׁתַּחֲוָה לֵל לֵאן וְאֵין וְקֵן פִּי־הֵי **בִּרְת** שֶׁבִּנְאוּ מִתְחַדָּה לְעֹבֹדָת כּוֹכְבִּים. פִּרְשׁוֹ שְׁתַּחֲוִיָּה צִנִּינִי

לעבודת כוכבים ואין עובדין את
הבית עמנו וכן כסמך גבי אבן
המזבחה מתחלה לציטוט (ו) מקום
מופשט בעבודת כוכבים ועובדי
אלה הציטוט עבודת כוכבים עמלה
ואכן כיון שזה דורש ל"ל שכינת
האלהים נעשו ליעבד דאי להיות
משמשי עבודת כוכבים הוה אמרין
(לפלי יט:) משמשי עבודת כוכבים
אינן אמרין עד שיעבדו ואילו בגמרא
קאמר גבי בית דבא אע"פ שלא
השתחוהו אבן בית גמי מדקמי
המזבחה מתחלה משמע דלא עד
(ס) זה כבר דאי עבד זה ל"ל חצינה
(גמ' קד:) אמרין לך אבן עתה (בבבא
ובבבא) וכן זו גמי לא ליעבד חצינה מתחלה
אין עד זה מיכיו מתוך לשון משמע
הבית והאבן נעשו להבית עבודת
כוכבים ואבן עבודת כוכבים עובדי
הבית והאבן וק"ק דגבי אשירה
כסמך אינן לפרש כן שיהא נעוץ לשון
עבודת חמיו עבודת כוכבים ואבן עבודת
כוכבים עובדין [ואת] חמיו דהא
אמרין בגמרא (י) רישא ד"ה ואילו
ד"ש אמר האילן ולגורה הם עובדין
נמיר להם את האילן ולא קאמר דלגב
עבודת כוכבים עובדין את האילן לכן
נראה לפרש בכל שלשה שגנה ואבן
נעשו להיות עבודת כוכבים עמלה
ואכן דקט גבי אבן לציטוט אע"פ
הבית הציטוט גרילת הוא להיות
משמשי עבודת כוכבים כמו הציטוט
של מלכס מ"מ נקט הציטוט שלא
היה שדמה צעירות לעבדה אלא
הוא שדמה לציטוט לפי שגמיה
ומהני עליה עבודת כוכבים:

אבן שחצבה מתחלת ה"ה דלוס
מ"י לננקט וקפא לסמחיות
לה כדל"ר יהודה (לפיל דף מו.) גבי
לגנא ונ"ל דלא דמי דלא דל"ר יהודה
דוקיפא אוקרמה הייט כסמחיות לה

עבד כוכבים דלמך שליחתיה דישאל עבד כיון דגלי דעמיה
 לעבודת כוכבים נתכיון אלל הכא בחזירה לבד נאקריה משום
 דהוי ממשע חסוב וה"ל אמר בגמרא כח אע"פ שלא השתחוה
 וה"ל ניוח חצנה אע"פ שלא השתחוה (ומיחו לפי מה שפ"ה בגמרא
 למתני) אחיז כמ"ד אסורה מיד ודאי הוי רבוהא טפי בוקפה אע"ג
 דלא חצנה דמתקן אליייה דמשמע לעיל אלל נקט חצנה כמו בבית
 גמלא וביבולין נעטו כיון **ידרעו** ופסלי לעבודת כוכבים. פ"ה
 לעבוד בירדן שגדלו מעתה וזאלי עושה עובדת כוכבים רק
 המידוס ויפה כיוון שאם נתכיון העובד כוכבים לעקרו לעשות
 לעבודת כוכבים ודאי הכל אסור אע"פ שאין מחסור כיוון שעשה
 ממשעה בגוף דומיא דעפר דחפר בה גזרות שיהיו ומעמות
 שאמ"ר שם שאר הקרקע לפי שעשה כח מעשה: **ה"ג** דמי
 תחתיו עובדת כוכבים ^(א) ובמלאה הרי זו מותרת. ואע"פ דכל לא
 נטלה נמי לא הוי משמשין דהא אלייך דרנן קא מוקמינה לה בגמ'
 דאמרין אין נטעו ולבסוף עבדו מותר וחסא מסתמא לא נטע
 ממחלה לכן מדלא מפרש שם נטעו ומחלה לך מ"מ לא זמן
 שלא נטלה אסורה דרנן איזא שנעשה שעבודת כוכבים
 גזרות תחתיה נראה כאלו נטועה ממחלה לכן: **והאנן** בנה
 גמלא. הוה מלי למימר ושיעמך ביומוס דתלוס הוה נמי מנא חצנה
 חצנה חצנה וה"ה השתחוה וה"ל בנה וה"ה השתחוה: **א' ה"ב ג'**
 ואיבעה הוה. גבי ביומוס נמי איזא למיפקר שם דהא חצנה
 ללבימוס אסור ובחד שנינוס מתרלי: **והוא** ^(א) ששייך וביד בגופה
 שיש אבן. ^(ב) אור"י כ"י (ו) לא דוקא נטעל מה שחדש ומו לא דל"כ
 וכל אפילו לא סיד בגופה לא אכן נמי נטעל מה שחדש אלא נטק
 כל האבן מעבר לעבר כנגד החידוש ונטעל:

גדעו

תחצבה מתחלה לבימוס פי' בימוס במה. והיא מצבה של אבן אחת הרי זו אסורה לעולם סייד
וסלמה הרי זה מותר:

ידידון מחלה על מחלה. אותו חלק של עבודה כרובים אינו עולה
לו בכניסת ד' אמות לכל חלקי עולה לו ששם היה עניו שמי
מאחזות מונה האמה שלו וכיום עוד ג' אמות למחך שלו: אכניו ועניו
ועפרו. של אותו כותל מעמאין שכר אינו חלקי לפי שכן בריה.
שרך אינו ממחא במחא: לשון

שָׁרָן: **נָדָה מַעֲמָהּ בַּמֶּשֶׁה**. דְּמִיִּי
וְכָל הַנּוֹעַם כָּלִל לִי אֲשֶׁר חָבַשׂ עָלַי
אֶלְמָה שְׂמִימִיהָ לְכָל אִישׁ (א) וְשֶׁ
וְאֶעֱשֶׂה עֲלָה נִגְעָה שְׂפִילִי הִיא עֲשֶׂהָ
לִמִּי זֶה עַל זֶה כּוֹלֵן כָּלִל אֲשֶׁר
חָבַשׂ עָלַי הֵן: **וּמִדָּה כְּמוֹ דָּוִד**.
עֲבֻדָּה כּוֹכָבִים מִישָׁמֶשׁ: **גַּב' דַּעֲבִיד**
לִיה בְּכִסִּים. שְׂפָה שֶׁ: וְהָא
נִינְשׁוּא. וְאֵלֶּן מִנֵּן לִאֲקוּר לְנִינְט
כּוֹחַ לְהַפְסִיק בִּינֵי זֵבִין עֲבֻדָּה כּוֹכָבִים
לְפִי שְׂמִימִיהָ לְעֲבֻדָּה כּוֹכָבִים: **בְּמִקּוֹם**
שְׂפָה בִּינִים. שְׂחִיר נִינְשׁוּא וְאֶעֱשֶׂה
דַּעֲבִיד צִפ' הַדְּוָהָ (בְּדִרְסָה סב.) לֵת
מִימָה בְּמִקּוֹם שִׁיבָה לְרִירִי הַלְהַמְנָה
בְּלִילָה כְּשִׁיבָה אֵלֶּה אִימָה דִּרְךְ שְׂפָה
בִּינִים הַדְּוָהָ נִפְרַע מִיִּשְׁדָּה וְשִׁפְרָה
שְׁחִינֵי חֲכָמִים טַפֵּחַ וְטַפְסִיִּים מִ"מ
שִׁיבָה דַּעֲבִיד נִמִּי בְּלִילָה נִינְשׁוּא וְהִכָּה
לִיכָה נִינְשׁוּא דְחֻז לֵת צִנִּי עֲבֻדָּה
כּוֹכָבִים: **יְחִימִי וְיִסְכָּי**. קוֹלִים וְכִרְקִים:
מִתְנִי' שְׁלֹשָׁה בְּכִסִּים הֵן. לַעֲנִין
בִּינְיֻל עֲבֻדָּה כּוֹכָבִים: **בִּינִים**. שְׁחִלָּה
בִּינְיֻל לְעֲבֻדָּה כּוֹכָבִים וְהִיוּ עֲבֻדִין
אֶת הַבֵּית עֲמֻלָּה: **סְרִי ו' אֲסוּר**.
נִינְט בִּינְיֻל (ב) הֵנִי שְׁלֹשָׁה
נִינְט בִּינְיֻל (ג) בְּנִה

דכל הדיט הוי ענדט כוכבים וחס
הענד כוכבים גנאל אסור עד שיענלו
שימון ממנו קאל וחס לש ישראל הוא
אסור לענדט אכזיו עזיו ועשרה
סידו וכיידו לענדט כוכבים. שהיה
בית גנול לדירט אלס והקאלו לענדט
כוכבים ועמו כסיד ועשה צו חירון
לענדט כוכבים: נועלל מה שחדש
אס לש ישראל לנטול ענד מה שחדש
ומותר הדיט ואע"פ שלא ביטלו
ענד כוכבים או אפילו היתה של
ישראל מומר" שאין ענדט כוכבים
שלו נצטלה הכא נצטיל שאין נאסר
אלא חידוש וההוא חידוש שנטעל אסור
בהנאה לעולם ונגמרא מוקי לה כגון
שלא נענד הדיט מעולם אבל אס
השתחלה לה ענדט כוכבים אחרי כן
נאסר כל הדיט וכעני ענדט כוכבים

לנצטו וואס השתחווה לה ישראל אסורה עולמית: **הכנים** לחורו
כוכבים. וזאת הביט עמנו לא תמכין לעבוד ולא הקצבו
 לעלמשים עבודת כוכבים אלא לפי שעה הכנים לתוכו עבודת כוכבים:
גב' תלוג ו**לכסוף** חכרו. חכמי בית תלמיש ונצלו וחכני בקרקע:
 ח'פ' של **השפסוף**. וקסבר תנא דידן עבודת כוכבים אסורה מיד
 ארע'ש של נעדרה: **לענין** **ביטול** **כזה** והשפסוף **חז' חשיב** ליה. דין
 כנצנה בין השתחווה כולו אסור אם של עובד כוכבים הוא כרף **על**
 כוכבים לנצטו ואם של ישראל אלא אין לה בטילה עולמית: **מור"ג** **שלא**
אכנים הן. **לענין** **ביטול** **עבודת כוכבים**: **אכן** **שחלצה** מן ההר:
 מקום מוצב עבודת כוכבים שמושיב הכלל עליה
 ועובדיה לא יבדוקו עבודתו כוכבים עולמית: **הרי** **זו** **אסורה**. ואח"כ
 ההעמד עליה ואם עובד כוכבים חלצה כרף עובד כוכבים לנצטו לא
 מותרת מעט עד שהגסוף ואם ישראל חלצה לעבוד עליה כוכבים
 מותרת **שלא** **לעבוד** **כוכבים**. והוא היתה חלוצה
 ונוטל. ישראל מה שחשד העובד כוכבים חזרה לרצו והאכן
 מותרת **שלא** **נעשה** **עבודת כוכבים** אלא החידוש: **העמיד** **עליה** **עבודת**
כוכבים. לפי שעה ולא הקצה את האכן לביטול וסלקה הרי זו מותרת
 וזוהי נצירה ביטול: **גב' והוא** **סמידי** **ויבד** **כנופש** **אם** **אכן**. שחקק
 חסור כחבול אכל חר ויכד עליה ע"י שיה מותרת בלא ביטול הולא
 ולא עבדה עובד כוכבים: **והא** **בית**. סיוד ויכוד בלא אינה נעשה ע"י
 חקיקה אלא טע על הסומ: **בני** **אוריב**. בין לבינה לנצטו כמנינו והוא
 אלא נכופה: **מי** **לא** **עסקינן**. כלומר מתמתיין סיוד ויכד סתמא אקני
 ומי לא משתמע ממי דלא הוה בית שיע מתהלך קודם ארבעה ויכד
 האל ושיעיה לאס עבודת כוכבים וקתני נוטל דלא סגי בלא נטילת
 חידוש: **לענין** **ביטול** **אסמרי**. ולא לענין חתלה אסור לתימורה
 אלא עובד אלא אם כי נצטו נצטו ויכד אלא נצטו ויכד נצטו ויכד

זיטולא דמחני' ולא צעי זיטול דעובד כוכבים: ותיסחר כולה.
ועלמית המ"ל דלא חייל שם עבודת כוכבים אלא אחידוש:

בכירה בגופה של אבן וחדש נוטל מה שחידש והאבן מותרת. העמיד עליה עבודת כוכבים

מסורת הש"ס

(א) נשבת סכא. (ב) עיר חסד
ועליגי. (ג) ד"ה אכל. (ד) ברכות
סכא. (ה) נשבתה שבתות
כפי הרב יפתחיע ע"ה
יורה דין אלא כנראה ערך
הר"ה. (ו) ומשנה. (ז) חולין
סכא. (ח) ויורה דין
סכא: משומד. (ט) שנת
ש"ה. (י) סכא: הכימוס
נמנו כעבודה זרה. (יא) וע"ה
סכא שנת פ"ה: אכניא
ההוה וסכא דכור
סכא: ש"ך לך מת.

תורה אור השלם

יְהוָה יִשְׁמַע אֶת כָּל תַּפִּלָּה וְקוֹל
וְיִשְׁמַע אֶת כָּל תַּפִּלָּה וְקוֹל
וְיִשְׁמַע אֶת כָּל תַּפִּלָּה וְקוֹל
וְיִשְׁמַע אֶת כָּל תַּפִּלָּה וְקוֹל

גליון הש"ס

[illegible]

הגהות הב"ח

[illegible]